

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 231/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. Daniel Futej, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016, ktorou žiada vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/182/2016, 7Cdo/183/2016, 7Cdo/184/2016 zo dňa 30. 11. 2016 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/76/2015, 4Co/77/2015, 4Co/78/2015 zo dňa 25. 11. 2015 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 7Cdo/182/2016, 7Cdo/183/2016, 7Cdo/184/2016 zo dňa 30. 11. 2016 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/76/2015, 4Co/77/2015, 4Co/78/2015 zo dňa 25. 11. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu do 10 dní od právoplatnosti toto rozhodnutia.“

2. Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu, z jej príloh a obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 202/2011, sťažovateľ sa ako žalobca v tomto konaní domáhal proti Slovenskej republike – Národnej banke Slovenska (ďalej aj „žalovaný“) – žalobou z 22. decembra 2011 náhrady škody vo výške 4 249,18 € spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Žalobu sťažovateľ odôvodnil tým, že ako člen [REDAKOVANÉ] (ďalej len „družstvo“), vložil do družstva finančné prostriedky na účely ich zhodnotenia. Družstvo zhromažďovalo peňažné prostriedky od svojich členov a zabezpečovalo ich zhodnocovanie v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene

a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov. Družstvo danú činnosť malo vykonávať na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt v zmysle § 126 zákona o cenných papieroch na základe zverejneného prospektu investície, ktorý schválila Národná banka Slovenska (prvýkrát právoplatným rozhodnutím Úradu pre finančný trh č. UFT-002/2002/SPI z 21. marca 2002 o schválení prospektu investície, ktorý bol následne v priebehu činnosti družstva priebežne aktualizovaný). Družstvo na zhodnocovanie peňažných prostriedkov od členov a nadobudnutie majetkových hodnôt pre nich používalo výhradne spoločnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] (ďalej len „obchodník s cennými papiermi“), ktorá činnosť obchodníka s cennými papiermi vykonávala na základe povolenia na poskytovanie investičných služieb Národnej banky Slovenska. Povolenie na poskytovanie investičných služieb Národná banka Slovenska odobrала obchodníkovi s cennými papiermi 1. marca 2011. Nadobúdanie majetkových hodnôt z peňažných prostriedkov zhromaždených na základe verejnej ponuky družstva a ich spravovanie v rámci prospektu investície upravovala zmluva o správe portfólia cenných papierov a § 566 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) uzatvorená medzi družstvom a obchodníkom s cennými papiermi. Miera zhodnotenia peňažných prostriedkov vložených sťažovateľom do družstva mala byť v súlade s prospektom investície a na základe činnosti obchodníka s cennými papiermi podľa zmluvy 8 % p. a. (garantovaná výška zhodnotenia). Nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt a nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi bola povinná vykonávať dohľad Národná banka Slovenska (§ 136 a nasl. zákona o cenných papieroch; zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o Národnej banke Slovenska“, zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o dohľade“). Podľa § 1 ods. 1 druhej vety zákona o dohľade cieľom dohľadu Národnou bankou Slovenska nad finančným trhom je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže. Podľa § 2 ods. 1 zákona o dohľade pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi zisťuje a vyhodnocuje informácie

a podklady o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaného subjektu a jeho činnosti alebo iných osôb, ktorých postavenie, obchody alebo iná činnosť súvisí s dohliadaným subjektom, najmä o nedostatkoch v činnosti dohliadaných subjektov, príčinách zistených nedostatkov, dôsledkoch zistených nedostatkov a osobách zodpovedných za zistené nedostatky. Sťažovateľ v priebehu súdneho konania poukazoval na to, že peňažné prostriedky do družstva vkladal výhradne z dôvodu, že sa spoľahol na to, že družstvo i obchodník s cennými papiermi sú subjekty, nad ktorými je vykonávaný dohľad Národnou bankou Slovenska, čím bude zabezpečené ich riadne fungovanie, a tým budú nielen ochránené jeho peňažné prostriedky, ale budú aj zhodnotené v garantovanej výške. Na základe informácie od družstva sa sťažovateľ v máji 2010 dozvedel, že obchodník s cennými papiermi k 30. aprílu 2010 ukončil činnosť pre družstvo, družstvu neodovzdal žiadne portfólio ani zverené peňažné prostriedky a že z tohto dôvodu družstvo nemá prostriedky na výplatu sťažovateľom zverených prostriedkov. Sťažovateľ nemal vedomosť o tom, že môže dôjsť k škode na jeho investícii. Ako uvádzalo družstvo, obchodník s cennými papiermi mu počas trvania zmluvy predkladal vyúčtovania, ktoré nenasvedčovali neplneniu jeho povinností, ubezpečoval družstvo, že zhodnocovanie vkladov, ktoré družstvu zverili členovia, prebieha v dohodnutej výške. Obchodník s cennými papiermi si vyúčtoval za činnosť podľa zmluvy odmenu vo výške zhodnotenia portfólia družstva nad zmluvne dohodnuté 8 % zvýšenie hodnoty portfólia družstva. Ako následne sťažovateľ zistil, obchodník s cennými papiermi vykonával svoju činnosť pre družstvo v rozpore so zmluvou a zákonom o cenných papieroch, v dôsledku čoho vznikla sťažovateľovi škoda, ktorá predstavuje sumu, o ktorú sa zmenšil jeho majetok tým, že mu ju družstvo nevrátilo a ani nevráti. Uznesením okresného súdu sp. zn. 3 K 95/2010 z 11. apríla 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 5. mája 2011, bol na majetok družstva vyhlásený konkurz. Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi nepostupovala správne, po zistení závažných a podstatných nedostatkov v jeho činnosti neurobila riadne a včas úkony potrebné na nápravu zistených nedostatkov, pričom musela vedieť, že zistené nedostatky zasahujú do práv sťažovateľa a ďalších osôb, ktoré vložili finančné prostriedky do družstva, nezasiahla včas a účinne proti obchodníkovi s cennými papiermi a zbytočnými priet'ahmi spôsobila, že obchodník s cennými papiermi mohol vo svojej činnosti pokračovať až do 1. marca 2011, keď mu odobrala povolenie

na poskytovanie investičných služieb, a to napriek tomu, že družstvo doručilo Národnej banke Slovenska podnet na vyhlásenie obchodníka s cennými papiermi za neschopného plniť záväzky voči klientom už 28. júna 2010. Pretože Národná banka Slovenska nepostupovala v súlade s označenými ustanoveniami právnych predpisov, ich zmyslom a účelom, a tým porušila svoje povinnosti pri dohľade, zodpovedá sťažovateľovi za škodu. Sťažovateľ v doplnení žaloby nesprávnosť úradného postupu Národnej banky Slovenska odôvodnil tým, že oneskorene zistila neaktuálnosť údajov zahrnutých do prospektu investície a oneskorene zakázala činnosť družstva, prijala nedostatočné opatrenia na nápravu protiprávneho stavu po zistení v prerokovaní nedostatkov a prijala nedostatočné opatrenia na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči družstvu.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 12 C 202/2011-526 z 5. decembra 2014 žalobu sťažovateľa zamietol, osobitným výrokom zamietol i sťažovateľov návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Dospel k záveru, že sťažovateľ predovšetkým nepreukázal nesprávnosť úradného postupu Národnej banky Slovenska.

4. Okresný súd tento svoj záver odôvodnil tým, že podľa zákona o cenných papieroch v znení účinnom v roku 2007 nebolo možné vyhlasovateľovi majetkových hodnôt uložiť sankciu za nedodržiavanie prospektu investície ani za jeho neaktualizovanie, pretože takúto povinnosť zákon vyhlasovateľovi neukladal. Ak družstvo nepredložilo dodatok k prospektu investície, Národná banka Slovenska túto skutočnosť mohla zistiť až s časovým odstupom najmä pri plnení zákonom uloženej periodickej informačnej povinnosti družstva. Pritom štatutárny orgán družstva počas celej doby verejnej ponuky zodpovedal za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte. Národná banka Slovenska nemala právomoc vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva a družstvo až do 15. apríla 2010, keď požiadalo o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi, nesignalizovalo Národnej banke Slovenska zhoršenie finančnej situácie. Neaktuálnosť prospektu zistila Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu na mieste samom v dňoch 20. apríla 2010 až 6. mája 2010, vyzvala družstvo na predloženie žiadosti o schválenie zmeny prospektu,

avšak, ako vyplýva z rozhodnutia Národnej banky Slovenska č. OPK-5664/1-5/2010 z 26. augusta 2010, žiadosť neobsahovala všetky náležitosti, a preto Národná banka Slovenska vydala 30. mája 2011 rozhodnutie č. ODT-10890-4/2010, ktorým zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt. Okresný súd ďalej poukázal na to, že sťažovateľ bol v právnom vzťahu k družstvu, a nie k obchodníkovi s cennými papiermi. Národná banka Slovenska sledovala i činnosť obchodníka s cennými papiermi voči družstvu a opatrenia, ktoré prijala, považoval okresný súd za zodpovedajúce správne úradnému postupu (pokuty vo výške 300 000 Sk a 500 000 Sk uložené rozhodnutiami č. OPK 9750/3/2007 z 8. januára 2008 a č. OPK 9750-5/2007 z 20. augusta 2008). Národná banka Slovenska nebola ani povinná informovať družstvo o výsledných zisteniach. Navyše bolo primárne povinnosťou družstva, ktoré malo s obchodníkom s cennými papiermi uzatvorenú zmluvu, aby zabezpečilo plnenie jeho povinností. Okresný súd poukázal i na to, že sťažovateľ sám ako člen družstva sa mal aktívne a včas zaujímať o svoje práva, ich výkon voči družstvu a jeho orgánom a predísť tak znehodnoteniu, resp. nevyožiteľnosti svojich práv voči družstvu.

5. Vo vzťahu k nesplneniu ďalších podmienok vzniku práva na náhradu škody nesprávnym úradným postupom ďalej okresný súd poukázal i na to, že sťažovateľ si síce prihlásil svoju pohľadávku v konkurze vyhlásenom na majetok družstva, avšak jeho pohľadávka bola správcom popretá a sťažovateľom iniciované incidenčné konanie pred okresným súdom pod sp. zn. 1 Cbi 387/2011 nie je právoplatne skončené. Sťažovateľ sa v každom prípade musí domáhať zaplatenia svojej pohľadávky voči družstvu, ktoré je jeho dlžníkom. Dosiaľ však nepreukázal bezúspešnosť uplatňovania svojich práv voči družstvu ani samotné konkurzné konanie na majetok družstva nie je právoplatne skončené, prebiehajú viaceré súdne konania pre uplatnené nároky z odporovateľných právnych úkonov úpadcu, ako aj konania o prinavrátenie majetkového vplyvu úpadcovi nad majetkom spolufinancovaným z prostriedkov družstva, ktorý bol pred vyhlásením konkurzného konania zo sféry jeho vplyvu odstránený podozrivými právnymi úkonmi, a teda nie je ešte ani ustálený majetok úpadcu. Preto nie je možné ani posúdiť, či sťažovateľovi škoda vôbec vznikla a v akej výške. Keďže nie je preukázaná bezúspešnosť

domáhania sa úhrady pohľadávky sťažovateľom od družstva ako jeho dlžníka, nie je preukázaný ani vznik škody.

6. Sťažovateľov návrh na začatie prejudiciálneho konania zamietol okresný súd s odôvodnením, že sťažovateľ ním nežiada o výklad právneho aktu Európskej únie, ako aj preto, že zodpovedanie sťažovateľom navrhovaných otázok nepovažoval pre svoje rozhodnutie za potrebné s poukazom na to, že sťažovateľom označená smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/71/ES zo 4. novembra 2003 sa primárne aplikuje na prospekt zverejňovaný pri verejnej ponuke cenných papierov a ich prijatí na obchodovanie, a nie pri verejnej ponuke majetkových hodnôt a smernica bola riadne, jasne, presne a transparentne transponovaná do slovenského právneho poriadku.

7. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom poukázal najmä na to, že zákon o cenných papieroch nepoužíva rozlíšenie medzi „*činnosťou*“ a „*celkovou činnosťou*“ dohliadaného subjektu, pričom takéto rozlíšenie neobsahovalo ustanovenie § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch ani v čase, keď Národná banka Slovenska schválila prospekt investície (2002) a družstvo sa stalo dohliadaným subjektom ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt. Sťažovateľ v odvolaní ďalej zosumarizoval svoju argumentáciu prednesenú v konaní pred okresným súdom a zdôraznil, že Národná banka Slovenska podcenila situáciu, v dôsledku čoho umožnila družstvu ďalšiu činnosť, konala až v roku 2011, hoci o tom, že obchodník s cennými papiermi a družstvo porušujú zákon, vedela už od roku 2007, resp. 2008. Navyše aj zo správy správcu konkurznej podstaty je zrejmé, že v konkurznej podstate nie sú žiadne prostriedky, majetok úpadcu je tvorený hypotetickými pohľadávkami, a teda už aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje uspokojenie sťažovateľa.

8. Sťažovateľ podal odvolanie i proti následne vydaným uzneseniam okresného súdu č. k. 12 C 202/2011-561 z 27. januára 2015, ktorým mu bol vyrubený súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 €, a č. k. 12 C 202/2011-563 z 27. januára 2015, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 38,60 €.

9. Krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, potvrdil i obe sťažovateľom napadnuté uznesenia o vyrubení súdnych poplatkov a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

10. Rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 202/2011-526 z 5. decembra 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 nadobudol právoplatnosť 20. januára 2016.

11. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom pre nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu, poukázal na nesprávne vyhodnotenie vykonaného dokazovania, keď zo správy a výsluchu správcu konkurznej podstaty nebolo zistené, že aktuálny stav konkurzu je objektívne taký, že vylučuje uspokojenie sťažovateľa, ako aj na nesprávne právne posúdenie veci, ktoré bolo založené iba na účelovo selektovanej judikatúre.

12. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016 dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako procesne neprípustné, nevyvolávajúce účinok umožňujúci uskutočnenie jeho meritórneho prieskumu a žalovanému priznal právo na náhradu trov dovolacieho konania.

13. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016 nadobudlo právoplatnosť 20. decembra 2016.

14. Sťažovateľ sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 182/2016,

7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016 odôvodnil tým, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie, hoci bolo prípustné, a krajský súd svoj rozsudok založil na takých právnych a skutkového záveroch, ktoré popierajú účel a zmysel právnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nesprávnym úradným postupom, pričom svoje rozhodnutie navyše ani riadne a presvedčivo neodôvodnil, pretože sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli namietané a boli pre jeho rozhodnutie podstatné. Obe rozhodnutia sú tak arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Sú založené na neprípustnom formalizme, pokiaľ ide o konštatovanie o limitácii dohľadu Národnej banky Slovenska, ako aj pokiaľ ide o záver, podľa ktorého zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči družstvu a zodpovednosť družstva voči sťažovateľovi, no i pokiaľ ide o záver o subsidiarite uplatneného nároku sťažovateľom voči Národnej banke Slovenska k pohľadávke sťažovateľa voči družstvu. Sťažovateľ za nesprávny považuje záver krajského súdu, podľa ktorého iba preto, že k novelizácii zákona o cenných papieroch došlo až s účinnosťou od 1. júna 2010, až do tohto momentu Národná banka Slovenska vykonávala dohľad iba v limitovanom rozsahu. Povinnosťou Národnej banky Slovenska podľa § 137 ods. 1 zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činnosti, pričom družstvo i obchodník s cennými papiermi k dohliadaným subjektom nepochybne patrili. Zákonný dohľad bol upravený tak široko, že Národná banka Slovenska mala zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ktorým mohli byť dohliadané subjekty vystavené, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov. Súd navyše nezohľadnil ani dôkazmi vykonanými v konaní (správa správcu konkurznej podstaty a jeho výpoveď) preukázaný stav konkurzu, z ktorých bolo zrejmé, že je objektívne vylúčená možnosť sťažovateľovho uspokojenia z konkurzu. Iba existencia konkurzu nevyklučuje možnosť podania žaloby proti štátu o náhradu škody, pretože súd má v takomto konaní skúmať stav konkurzu. Ani podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nie je jednou z podmienok vzniku práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, aby poškodený preukázal bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní. Pokiaľ sa najvyšší súd napriek tomu odmietol zaoberať meritórne sťažovateľom podaným dovolaním, odmietol mu poskytnúť súdnu ochranu a navyše svoje rozhodnutie dostatočne

ani neodôvodnil, keďže z neho nie je zrejmé, akými úvahami sa riadil, keď dospel k záveru o neprípustnosti dovolania sťažovateľa.

II.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

17. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Sťažovateľ namietal porušenie práv upravených týmito ustanoveniami ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

20. Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa, k porušeniu týchto základných práv malo dôjsť jednak uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016, ktorým bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté, a jednak rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 v časti, ktorou bol potvrdený ako vecne správny rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 202/2011-526 z 5. decembra 2014 vo výroku o zamietnutí žaloby sťažovateľa.

21. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016. Sťažovateľ tvrdil, že mu bol odopretý prístup k súdu tým, že jeho dovolanie bolo odmietnuté bez meritórneho prerokovania, hoci bolo prípustné, pretože mu bola odňatá možnosť konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozhodnutia krajského súdu.

22. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

23. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

24. Najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa v uznesení sp. zn. 7 Cdo 182/2016, 7 Cdo 183/2016, 7 Cdo 184/2016 z 30. novembra 2016 odôvodnil po poukaze na to, že ide o dovolanie podané pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, tým, že meritórny prieskum rozhodnutia je preto podmienený splnením podmienok prípustnosti dovolania podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Dovolanie sťažovateľa smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, resp. v zostávajúcej časti nesmeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu so znakmi uvedenými v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a preto nemôže vyvolať účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum, ibaže by v konaní došlo k procesným vadám podľa § 237 ods. 1 OSP. Keďže sťažovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) OSP nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo, zaoberal sa najvyšší súd posúdením, či sťažovateľovi bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP:

«Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení (v zmysle § 18 O. s. p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.).

... Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., ale

za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (vid' R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/2016; obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.

... Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia, ani vtedy nezostáva „procesne bezbranným“ (napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015)...

... Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na nad'alej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch...

... Pokiaľ žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať vyrubení súdneho poplatku za odvolanie a súdneho poplatku za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní bez opory v zákone, dovolací súd poukazuje na stanovisko R 1/2016 a pripomína, že samotným vyrubení súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možností pred súdom konať (vid' tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).»

25. Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci sťažovateľa odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe (tak ako ju napokon popísal aj najvyšší súd), tobôž v situácii, keď sťažovateľ nepredkladá v tejto otázke vo svojej sťažnosti žiadnu argumentáciu. Z obsahu sťažnosti vyplýva iba to, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

26. Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

27. Ďalej sa ústavný súd zaoberal namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015. Tu sťažovateľ argumentoval nedostatočným odôvodnením rozhodnutia, ako aj tým, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na takých právnych a skutkového záveroch, ktoré popierajú účel a zmysel právnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, najmä pokiaľ ide o konštatovanie o limitácii dohľadu Národnej banky Slovenska, výklad zákona o cenných papieroch, ako aj pokiaľ ide o záver, podľa ktorého zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči družstvu a zodpovednosť družstva voči sťažovateľovi, no i pokiaľ ide o záver o subsidiarite uplatneného nároku sťažovateľom voči Národnej banke Slovenska k pohľadávke sťažovateľa voči družstvu.

28. Krajský súd rozsudok č. k. 4 Co 76/2015-581, 4 Co 77/2015, 4 Co 78/2015 z 25. novembra 2015 v jeho časti, ktorou bol ako vecne správny potvrdený rozsudok okresného súdu, odôvodnil tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, ktorý vykonal vo veci dostatočné dokazovanie z hľadiska sťažovateľom uplatneného nároku a jeho výsledky aj náležite v súlade s § 132 OSP zhodnotil, na skutkové zistenia aplikoval správne právne predpisy, z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a náležite v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP odôvodnil.

29. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najprv zrekapituloval skutkový stav vecí a argumentáciu sťažovateľa v priebehu konania:

«Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ je členom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej „Družstvo“), toho času v konkurze vyhlásenom uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 04. 2011, č. k. 3K 95/2010-21 právoplatným dňa 05. 05. 2011, a Družstvo mu nevrátilo žalovanú sumu 4.249,18 eur, ktorú tvorí jeho členský vklad, vložený do Družstva, a nároky z dvoch vlastných zmeniek, vystavených Družstvom v jeho prospech. Svoje nároky si uplatnil voči Družstvu v konkurze na majetok Družstva, ktorý nie je právoplatne skončený. Po popretí jeho nároku správcom konkurznej podstaty podal incidenčnú žalobu, konanie o ktorej nie právoplatne skončené. Zaplatenia svojho nároku sa domáha aj v tomto konaní titulom škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska. Zo súdom prvého stupňa vykonaného dokazovania vyplýva, že dňa 02. 06. 2008 bola medzi Družstvom ako klientom a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] v likvidácii, (ďalej „obchodník s cennými papiermi“), ako obhospodarovateľom uzavretá Zmluva o riadení portfólia podľa ust. § 43 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách, predmetom ktorej bol podľa článku I. bod 2 záväzok obchodníka s cennými papiermi hospodáriť s portfóliom Družstva, pravidelne sledovať a vyhodnocovať spravované portfólio, obstarávať predaj cenných papierov z portfólia, nákup cenných papierov a prvé nadobudnutie cenných papierov od emitenta do portfólia Družstva, v súlade so schválenými prospektami investície, uschovávať a spravovať cenné papiere, nachádzajúce sa v portfóliu Družstva, uskutočňovať optimalizáciu a taktické zmeny v portfóliu Družstva a poskytovať mu konzultácie u finančné analýzy, pričom podľa Prílohy č. 2 k predmetnej zmluve sa obchodník s cennými papiermi zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia Družstva vo výške 8 % ročne. Medzi účastníkmi konania nebolo sporným, že po výpovedi Zmluvy zo dňa 30. 03. 2010 zo strany obchodníka s cennými papiermi, Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 01. 03. 2011 č. GUV-274/2011, odobrала obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb a rozhodnutím č. ODT-10890-4/2010 zo dňa 30. 05. 2011 Národná

banka Slovenska zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt podľa ust. § 144 ods. 4 písm. c) zák. č. 566/2001 Z. z. z dôvodu porušenia ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zák. č. 560/2001 Z. z. a ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách. V posudzovanej veci sa navrhovateľ návrhom domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu škodu..., ktorá mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, špecifikovaným v návrhu na začatie konania a jeho doplnení, ktorý mal spočívať v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investície Družstva, keď Družstvo porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) a ust. § 125c ods. 1 v spojení s ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a zasiahla až v máji 2011, kedy vydaním rozhodnutia o zákaze činnosti zakázala Družstvu činnosť, hoci neaktuálnosť prospektu investície bola už od 31. 12. 2006, ďalej v prijatí nedostatočných opatrení zo strany Národnej banky Slovenska po 24. 08. 2007, kedy pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má portfólio nedostatočne rozložené, tj, že družstvo malo všetky peňažné prostriedky investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom s cennými papiermi, pričom rizikovosť rozloženia portfólia je jedným z najdôležitejších ukazovateľov, ktoré Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu sleduje a má sledovať, a tiež že Národná banka Slovenska prijala od 20. 08. 2008 do 04. 03. 2011, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o odobrání povolenia obchodníkovi, nedostatočné opatrenia a zapríčinila, že navrhovateľ nemohol rozpoznať riziko svojej investície už skôr, najmä po zisteníach, že obchodník s cennými papiermi poskytol Družstvu investičnú službu, ktorú poskytovať nemohol.»

30. Ďalej krajský súd uviedol východiská právneho posúdenia veci a poukázal na ustálený výklad predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu:

„V posudzovanej veci sa navrhovateľ voči štátu domáha náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva navrhovateľa na náhradu škody je ust. § 9 zák. č. 514/2003, podľa ktorého štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú

nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť, a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.“

31. Spomedzi predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa krajský súd osobitne zaoberal najprv obsahom pojmu nesprávny úradný postup: „Prvotnou podmienkou pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je existencia nesprávneho úradného postupu, ktorý zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 9 bližšie vysvetľuje tak, že za nesprávny úradný postup je potrebné považovať aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu, môže však ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností a preto je potrebné správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt pre jeho vydanie, alebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci bez zbytočných prietahov (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).“

32. Ďalej sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa) zaoberal príčinnou súvislosťou: «V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislostí ide, ak je

medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, pričom otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmom (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislosti a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus - spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. ... Pri riešení otázky príčinnej

súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada.»

33. Posledným z predpokladov vzniku zodpovednosti za škody, ktorým sa krajský súd zaoberal v odôvodnení rozhodnutia, je vznik škody:

„... škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastáva v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, teda všeobecným ekvivalentom, a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, teda poskytnutím predovšetkým peňazí. Skutočnou škodou sa rozumie ujma, ktorá musí spočívať v zmenšení majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Podľa ustanovenia odseku 1 sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Ušlý zisk je v podstate ušlým majetkovým prospechom a spočíva v nenastalom zväčšení (rozmnožení) majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh veci, nebyť škodnej udalosti. Poškodený je povinný vznik škody preukázať, v súdnom konaní ho preto zaťažuje dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla.“

34. Následne krajský súd reagoval na odvolacie námietky sťažovateľa polemizujúce so záverom okresného súdu, podľa ktorého postup Národnej banky Slovenska nemožno považovať za nesprávny úradný postup, konštatoval, že sa stotožnil so záverom okresného súdu a svoj právny názor takto odôvodnil:

«Nevyhnutným predpokladom pre záver o tom, že postup Národnej banky Slovenska v preskúmvanej veci bol nesprávny, je normatívne vyjadrenie „správneho úradného postupu“ a zistenie, že Národná banka Slovenska tento postup nezachovala s tým, že v posudzovanej veci mal nesprávny úradný postup odporcu spočívať aj v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investície Družstva. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že námietka navrhovateľa, spočívajúca v tvrdení, že povinnosťou Národnej banky Slovenska bolo dohliadať na aktualizáciu Prospektu investície, neobstojí. V danom prípade nie je sporné, že Národná banka Slovenska bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky

majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zákona č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z. z.), teda až od 01. 06. 2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície. Teda až od 01. 06. 2010 mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený Prospekt investície. Pokiaľ potom Družstvo od 31. 12. 2006 do 01. 06. 2010 zo zákona povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície nemalo, nemohla Národná banka Slovenska takúto povinnosť prostredníctvom výkonu dohľadu skúmať, keďže Družstvo samo o sebe nebolo povinné Prospekt investície dodržiavať. Tiež povinnosť aktualizovať Prospekt investície v zmysle ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 01. 01. 2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zák. č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z. z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investícií štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h) zák. č. 566/2001 Z. z.).

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľa o povinnosti Národnej banky Slovenska, v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt (teda ani Družstvu) žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, napr. správcovských spoločností pre kolektívne investovanie. Preto tieto neexistujúce povinnosti Družstva nemohla Národná banka Slovenska kontrolovať. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadnuť, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností Národnej banky Slovenska. Štát by sa nemohol zbaviť zodpovedností za postup Národnej banky Slovenska iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných

práv navrhovateľa, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľ vyhodnotil, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť Národnej banke Slovenska pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom zo zákona vyplývajú.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu Družstva, ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c/ Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch). V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient obchodníka s cennými papiermi využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená, a navrhovateľ si ako člen Družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť, čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi s tým, že až do rozhodnutia Národnej banky Slovenska zo dňa 21. 12. 2010 č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 01. 03. 2011, č. GUV - 274/2011, vykonával obchodník s cennými papiermi túto činnosť ako regulovanú Národnou bankou Slovenska a činnosť Družstva, ktorého bol navrhovateľ v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob zhodnocovania na vlastné riziko, keď ide o riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania. Zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči navrhovateľovi.

Národná banka Slovenska nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva, ako sa mylne domnieva navrhovateľ. Podľa platnej právnej úpravy mohla totiž kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. § 126 až § 130 zák. č. 566/2001 Z. z. V tejto súvislosti treba poukázať i na to, že navrhovateľ si musel byť

vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko, a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b) zák. č. 566/2001 Z. z. v znení platnom do 21. 07. 2013; § 126 až § 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z. z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z. z. účinným dňa 22. 07. 2013). Ak si toho navrhovateľ vedomý nebol, nemožno to pričítať na ťarchu Národnej banky Slovenska v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o jeho argumentáciu, že o rozsahu ohľadu Národnej banky Slovenska nad činnosťou družstva nemal vedomosť. Navrhovateľ ako člen družstva (t.j. podnikateľského subjektu) neinvestoval peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemal žiaden vplyv, ale práve naopak, členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva a jeho orgánov v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a stanov Družstva. Sám navrhovateľ argumentoval tým, že peňažné prostriedky do Družstva vložil z dôvodu, že sa spoliehal na to, že družstvo a aj obchodník s cennými papiermi sú subjekty, nad ktorými vykonáva dohľad Národná banka Slovenska, a tak že bude zabezpečené ich riadne fungovanie, a tým budú nielen ochránené jeho peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške. Jeho spoľahnutie vychádzalo z toho, že družstvo malo ako jednu z činností (zapísaných v predmete činnosti podľa výpisu z Obchodného registra) zhromažďovanie peňažných prostriedkov od svojich členov formou členských vkladov a vykonávania činností na uspokojovanie potrieb svojich členov, spočívajúce v efektívnom zhodnotení vložených finančných prostriedkov. Navrhovateľ vložil svoje finančné prostriedky do Družstva s plným vedomím toho, že vložením finančných prostriedkov sa stal členom podnikateľského subjektu (Družstva), pričom s členstvom sú spojené určité práva a povinnosti, ktoré sa týkajú okrem iného aj hospodárenia a majetku družstva. Bol to práve samotný navrhovateľ (v danom prípade sa jedná o člena družstva a vzťah člena družstva k družstvu, a dodržiavanie stanovených povinností v tomto vzťahu ako prevenčnej povinnosti predchádzať škodám), ktorý zanedbal prevenčnú povinnosť uloženú mu Obchodným zákonníkom ako členovi družstva, a v zmysle ust. § 415 Obč. zák. mal postupovať ako člen družstva v spolupráci s ďalšími členmi družstva s primeranou dávkou opatrnosti, ktorú bolo možné od neho spravodlivo požadovať a zväžiť možnú mieru rizika. Mohol a mal sa presvedčiť ako člen družstva o skutočnostiach uvádzaných Družstvom, mal sa aktívne,

s dostatočnou starostlivosťou riadne a včas zaujímať o svoje práva (a ich výkon) voči družstvu, nakoľko ich podcenením či zanedbaním sa aj sám pričínil o znehodnotenie alebo nevyožiteľnosť investovaných prostriedkov.

Nebolo možné stotožniť sa ani s námietkou navrhovateľa o nedostatočných opatreniach Národnej banky Slovenska na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu, nakoľko odhliadnuc od aktívneho prístupu Národnej banky Slovenska k obchodníkovi s cennými papiermi, preukázaného jej rozhodnutím zo dňa 08. 01. 2008, č. OPK-9750/3/2007, ktorým uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 16.596,96 eur (500.000,- Sk), kedy po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie Bankovou radou Národnej banky Slovenska, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. 08. 2008, č. OPK-9750-5/2007, uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk), a následne rozhodnutím zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrала obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľ sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu, ktorý má spočívať v takom pochybení v postupe Národnej banky Slovenska, ktoré sa týkajú hmotnoprávneho posúdenia veci, keď takéto hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť v obsahu rozhodnutí Národnej banky Slovenska, nakoľko nie je možné za nesprávny úradný postup považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvého stupňa, že Národná banka Slovenska svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, a preto jej postup nie je možné kvalifikovať ako nesprávny podľa zák. č. 514/2003 Z. z.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že postup Národnej banky Slovenska bol v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon

a preto pokiaľ Národná banka Slovenska zisťovala podmienky a predpoklady pre vydanie vyššie uvedených rozhodnutí, za týmto účelom nepochybne zhromažďovala podklady (dôkazy), hodnotila zistené skutočnosti, tieto právne posúdila, a iné opatrenia, ktoré od Národnej banky Slovenska navrhovateľ očakával a namietal ich nedostatočnosť, nemôžu byť na ujmu odporcovi. V daných prípadoch išlo o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutí a prípadné nesprávnosti a vady pri tomto zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejavia práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu zakladať jeho zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie, pričom navrhovateľ v priebehu celého konania pred súdom prvého stupňa vytýkal len nesprávny úradný postup Národnej banky Slovenska a pochybenia, či nedostatky spočívajúce v tom, že Národná banka Slovenska pred svojím rozhodnutím nesprávne (nedostatočne) vyhodnotila podmienky pre jeho vydanie, je možné posudzovať v rámci tzv. nezákonného rozhodnutia. Všetky uvedené rozhodnutia však boli vydané v súlade so zákonom, neboli zrušené a majú povahu tzv. zákonného rozhodnutia s tým, že navrhovateľ tvrdený nesprávny úradný postup odporcu v konaní nepreukázal.

Z uvedeného je potom zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle ust. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska.»

35. Krajský súd sa ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal i otázkou, či v situácii, keď konkurzné konanie na majetok družstva nebolo skončené, sťažovateľ v konaní preukázal vznik škody: „Z obsahu spisu tiež vyplýva, že navrhovateľ je členom Družstva, ktoré je v súčasnosti v konkurze, vyhlásenom uznesením Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. 04 2011 č. k. 3 K 95/2010-21 právoplatným dňa 05. 05. 2011. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že navrhovateľ v konaní nepreukázal vznik škody, pretože nepreukázal bezúspešne domáhanie sa úhrady pohľadávky v žalovanej sume voči dlžníkovi, teda Družstvu, s ktorým je v právnom vzťahu, a ktoré je vo vzťahu k nemu v pozícii dlžníka povinného vydať mu získaný prospech v podobe investovaných prostriedkov, predstavujúcich jeho členský podiel a nezaplatené nároky z dvoch zmeniek. Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom voči odporcovi môže

byť v občianskom súdom konaní uplatnený až vtedy, ak navrhovateľ nedosiahne uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní, v ktorom si aj uplatnil pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu. Je potom nepochybné, že mu škoda ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu. Existencia pohľadávky uplatnená v konkurznom konaní vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou konkurzu. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nie je daný ani ďalší predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to existencia samotnej škody, a tým ani základný predpoklad zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4 Cdo 199/2005 zo dňa 31. 05. 2006, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cz 110/84, publikované pod č. 4/87 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je stále použiteľné, resp. nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 165/2012-45 zo dňa 13. 02. 2013). Z uvedeného dôvodu odvolací súd vyhodnotil námietky navrhovateľa, rozporujúce záver súdu prvého stupňa o predčasnosti podanej žaloby, ako nedôvodné.“

36. Odvolací súd reagoval v rozhodnutí osobitne aj na ďalšiu procesnú námietku sťažovateľa, ktorá spočívala v tom, že okresný súd nevykonal riadne dokazovanie listinnými dôkazmi. Tu krajský súd najprv poukázal na to, že „zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 05. 12. 2014 vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu navrhovateľa a povereného zástupcu odporcu, pričom v priebehu konania (i na predmetnom pojednávaní) doručil obom sporovým stranám všetky vyjadrenia vo veci, na predmetnom pojednávaní zástupcovia sporových strán do zápisnice z pojednávania výslovne uviedli, že všetky listiny, ktoré sú súčasťou spisu, sú im známe, boli s nimi riadne oboznámení, a na ich čítaní netrvali.“. Ďalej krajský súd argumentoval takto:

„I keby súd prvého stupňa všetky listinné dôkazy podrobne nečítal, v zmysle ust. § 121 O. s. p. netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti. V posudzovanej veci je nepochybné, že obsah listinných dôkazov je účastníkom konania a ich zástupcom známy, a súdu prvého stupňa (ako i odvolaciemu súdu) je známy z jeho činnosti, nakoľko bývalí, resp. súčasní členovia Družstva vedú pred Okresným súdom Bratislava I (a konkrétne aj pred sudkyňou [redacted]) stovky sporov

voči rovnakému odporcovi, na rovnakom skutkovom a právnom základe, v zastúpení rovnakým právnym zástupcom, a poukazujte na rovnaké listinné dôkazy, takže dokazovanie ich podrobným čítaním, ani nebolo potrebné vykonať. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na návrh právneho zástupcu navrhovateľa zo dňa 08. 09. 2012. ktorým žiadal o spojenie 54 vecí. vedených v oddelení 12C pred sudkyňou [REDACTED] na spoločné konanie, a ktorý odôvodnil práve tým, že ide o skutkovo a právne identické veci, a navrhovatelia vychádzajú pri tvrdení a preukazovaní nesprávneho úradného postupu Národnej banky Slovenska zo skutkovo totožných tvrdení a identických dôkazov, a právne posúdenie zakladajú na totožných právnych argumentoch. Z uvedeného je potom nepochybné, že dokazovanie čítaním alebo oboznamovaním v podstate už všeobecne známych, a súdu prvého stupňa z jeho činnosti jednoznačne známych listinných dôkazov, ani nebolo potrebné vykonať. Rovnaký právny názor zaujal aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. I Obo 283/2006 zo dňa 21. 02. 2008, a odvolací súd sa s ním stotožnil. Preto aj tvrdenie navrhovateľa o riadnom nevykonaní listinných dôkazov súdom prvého stupňa vyhodnotil ako účelové.“

37. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

38. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

39. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

40. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

41. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

42. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil.

43. Z citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, že krajský súd dôsledne a presvedčivo vysvetlil svoje závery vzťahujúce sa na nenaplnenie predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Krajský súd vysvetlil, z akých dôvodov dospel k záveru, že Národná banka Slovenska svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom a nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu, v dôsledku čoho jej postup nie je možné kvalifikovať ako nesprávny podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Krajský súd akceptovateľne vysvetlil i to, prečo dospel k záveru, že sťažovateľ v konaní nepreukázal vznik škody, a to tým, že už len existencia jeho pohľadávky uplatnenej v konkurznom konaní vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou konkurzu.

44. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

45. Tieto závery krajského súdu považuje ústavný súd za priliehavé a ústavne konformné, rovnako ako konštatovanie krajského súdu, podľa ktorého zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči družstvu, či sekundárnu zodpovednosť družstva voči sťažovateľovi, navyše v situácii, keď si sťažovateľ musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko.

46. Pokiaľ sťažovateľ i v sťažnosti doručenej ústavnému súdu tvrdí, že dohľadové povinnosti Národnej banky Slovenska boli i v rozhodnom čase širšie, než to pripustil krajský súd, s týmto tvrdením sťažovateľa sa nemohol ústavný súd stotožniť, pretože nezohľadňuje základné východisko, na ktoré poukázal už krajský súd, a to princíp, podľa ktorého v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a teda i sankcionovať môžu iba porušenie tých povinností dohliadanými subjektmi, ktoré im zákon ukladá. Národná banka Slovenska mohla kontrolovať iba to, či družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ustanovenia § 126 až § 130 zákona o cenných papieroch, a preto pokiaľ pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nemôže takéto konanie zakladať jej zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

47. Obdobne sa ústavný súd nemohol stotožniť ani s názorom sťažovateľa, podľa ktorého nie je pre vec významné, či konkurzné konanie bolo skončené a s akým výsledkom, keď už dnes je podľa názoru sťažovateľa zrejmé, že sťažovateľova pohľadávka uspokojená nebude. Tento názor neobstojí už iba preto, že nezohľadňuje obsah pojmu škody (a jej vzniku) ako predpokladu vzniku zodpovednosti. Ústavný súd nepokladá v tejto súvislosti krajským súdom vyslovené závery za neprimerané či popierajúce účel a zmysel inštitútu zodpovednosti za škodu a poukazuje na to, že ide o súdnu praxou ustálený a stabilne akceptovaný právny názor.

48. Vychádzajúc z týchto úvah a zohľadniac dôvody rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu nie je založené na takom výklade aplikovaných ustanovení, ktoré by poprelo ich účel a zmysel.

49. Ústavný súd je preto toho názoru, že v prípade sťažovateľa nemožno považovať závery rozsudku krajského súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie sťažovateľom označených základných práv alebo slobôd.

50. Vzhľadom na uvedené odmietol ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde i túto časť sťažnosti sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

51. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2017